

HİROŞİMA ve NAGASAKİ VAHŞETİNİN 67. YILI

Prof. Dr. Ahmet SALTİK (www.ahmetsaltik.net, profsaltik@gmail.com)
NÜSED (Nükleer Tehlikeye Karşı Barış ve Çevre İçin Sağlıkçılar Derneği) Üyesi
ADD Bilim Danışma Kurulu Yazmanı, Ankara Üniv. Tıp Fak. Halk Sağlığı AbD

“250.000 ölü ve milyonlarca sakat kalmış insanla II. Dünya Savaşı'nın hazin finali Hiroşima ve Nagazaki'ye atılan atom bombalarının 67. yıldönümü var bu hafta. Anma törenlerinin savaşın gündemin ilk sırasına oturduğu, nükleer başlıkların ortada kol gezdiği, herkesin birbirine füze atmasının olağan haber sayıldığı günlere denk gelmesi de kaderin bir oyunu galiba.” diyor Dr. S. Günaydın, 30.07.06'da Hürriyet'te yayınlanan makalesinde.

Aşağıdaki dizeler ise, Haluk Gerger'in **Nükleer Silahların Etkileri** adlı kitabından :

*Nükleer silahlar, şimdiye dek “düşman”a karşı iki kez kullanıldı. Bugünkü bombalara göre küçük, yalnızca (12-13 kiloton gücünde) ve ilkel bir atom bombası 6 Ağustos Pazartesi günü saat 08:15'te **Hiroşima**'ya atıldı. Bombayı atan B-29'da görevli Amerikalı havacı Robert Lewis seyir defterine şu notu düştü : Bombanın patlayışını ve Hiroşima'nın yokoluşunu görünce:*

Aman Tanrım, Biz Ne Yaptık?”

*Üç gün sonra, saat 11.02'de bir başka atom bombası (20 kiloton) **Nagasaki**'ye atıldı.*

*Bu iki kentte önce **gözleri kör eden bir ışık**, eşyaları, insan derisini tutuşturan bir sıcaklık, sonra korkunç bir gürültü ile yapılan yerle bir eden sesteki hızlı hareket eden bir şok dalgası ve arkadan da ağaçları söken, eşyaları, insanları uçuran kasırgalar, küçük ve ilkel iki atom bombasının hissedilen ilk belirtileri oluyordu. Radyoaktivite ise, bu iki kentte hala insan yaşamını etkiliyor. Örneğin, başta **kan kanseri** olmak üzere çeşitli kanser türlerinde önemli artışlar kaydediliyor. Gelecek kuşaklardaki olası **genetik bozukluklar** ise, henüz bilinmiyor; yalnızca, bombalar patlatıldığında bu iki kentte bulunanların yaşamlarını ve geleceğe ilişkin umutlarını karartıyor.*

Nükleer felaketi yaşamış olmanın psikolojik etkileri ise, hala sürmekte. Olayın, evlenmeden, iş bulmaya dek uzanan “korku”su, kendini günlük yaşamın her anında hissettiriyor. Bomba atıldığında Hiroşima'da bulunan bir doktor şunları anlatıyor :

“Evet, tabii, insanlar tedirgin. Benim durumumu ele alın. Sabah traş olurken şayet yüzümü azıcık kesersem, kanı bir parça kağıtla siliyorum ve sonra, kanın durduğunu görünce, kendi kendime düşünüyorum: ‘Eh, herhalde iyiyim.’ ”

9 Ağustos 1945'te Nagasaki'de bulunan Yoshiaki Fukahori ise dramını şöyle dile getiriyor :

“Bazıları kurtulanların ölenlerden daha şanslı olduğunu söylüyor ama gerçekten öyle mi?... Radyasyona maruz kaldığımda küçük olduğum için sağlığımın geleceği konusunda büyük bir kuşku içindeyim. Karım da kurbanlardan biri ve hasta... Anababalar olarak, 2. kuşak kurbanlardan olan çocuklarımızın geleceğinden kuşkuluyuz... Benim çocuklarım, sağlıklı çocukların anne ve babası olabilecekler mi? Ailemin 3. kuşağı yaşayacak mı?”

Hiroşima ve Nagasaki'de bombanın etkisiyle kaç kişinin öldüğü, bugün hala tam olarak bilinmiyor. Bombanın atılışından sonraki 5 yıl içinde ölenlerin sayısının 1945 sonunda Hiroşima'da 200-250 bine, Nagasaki'de ise 150 bine ulaştığı kestirilmekte.

İnsanlık Trajedisinin 67. Yılı _____ :

Hiroşima ve Nagasaki'nin 6 ve 9 Ağustos 1945'te ABD'lilerce alçakça bombalanmasının 67. yılındayız..

İnsanlık trajedisi tüm acımasızlığı ve dehşetiyle hâlâ ortada, orada, Japonya'da...

Oysa Japonya'nın, bombalardan önce teslim olduğunu öğreniyoruz günümüzde. Halbuki ABD, Japonya teslim olmadı gerekçesiyle atom bombası kullanmıştı sözde. İğrenç emperyalizm tarihi de saptırıyor ve bir savaş laboratuvarı olarak masum Japon halkı üzerinde, Japonlara ve dünya halkına gözdağı vermek için test bombalaması yapıyor. Fakat, bombalama buyruğunu veren ABD Başkanı Henry Truman'ın torunu 55 yaşındaki Clinton Truman, dedesinin yüz kızartıcı insanlık suçu altında eziliyor olmalı ki, bu gün Japonya'da.. Bir tür günah çıkarıyor belki de..

Günümüzde bile nükleer enerji reaktörlerindeki kazalar bitmek bilmiyor _____ :

26 Nisan 1986'da olaylanan Ukrayna **Çernobil** Nükleer kazasını Ruslar, ilk 36 saat dünya kamuoyundan ve hatta yöre halkından bile gizlediler. Nükleer izotoplar içeren radyoaktif kirlilik yüklü bulutlar *-Japon Sinema yönetmeni Akira Kurosova'ya saygı ile "Zehir Yüklü Bulutlar" diyelim derseniz- (Erbil Tuşalp'in aynı adlı kitabını da anmak gerekir.)* orta Avrupa'ya ulaştınca, askeri meteorolojik uyarı sistemleri olağanüstü durumu algıladılar ve alarm verdiler.

Yoğun radyasyon altında kalan Çernobil halkı hiçbir şey bilmeksizin çocuklarını okula yolladı, köylüler tarlalarında çalıştı, olağan yaşam sürdürüldü. Birden orduyu ve binlerce otobüsü bölgeyi "boşaltma" amacıyla karşılarında gören yöre halkı, ya da "**Çernobil kurbanları**" acı gerçekle yüzleştiler. Alelacele üstlerindeki giysiler ve ufak tefek araç-gereçlerini kapıp; evlerini barklarını, işlerini, topraklarını.. yurtlarını terk etmek zorunda kaldılar. 25 yıldır hâlâ dönemiyorlar. On binlerce km² tarım alanı kullanılmıyor, yeraltı suları hâlâ kirlili.

1953-97 arasında çeyrek yüzyılda Rusya'da değişik ölçeklerde 14 nükleer kaza olduğu yıllar sonra itiraf edildi. Bu kazalar, aktarıldığına göre, nükleer maddelerin yitirilmesi - çalınması, çalışanların radyasyona sunuk (maruz) kalması, teknik donanım hasarı ve nükleer sızıntı biçiminde gerçekleşmişti. En önemli nedenler, santrallerin yetersiz tasarımlanmış olması ve personelin dikkatsizliği olarak ileri sürüldü. Ya günümüzdeki organize küresel terör ??

1999'da ABD Pensilvanya'da "Three Mile Island" yeniden bir tehlike atlattı (ilki 28 Mart 1979'da idi). Kazanın nedeni ürpertecek denli yalındı :

Elektrikler kesilince reaktörün soğutulması duraksamış ve çevreye radyoaktif kirlilik sızmıştı!

Yine 1999'da Japonya'da Tokaimura kazası oldu. Japonlar, güvenlik sorunu yaşandığını ve kazaya geç müdahale ettiklerini kabullendiler. Sorumlu Japon yetkili, TV kameraları önünde yerlere kapanıp dünya kamuoyundan özür diledi.

ABD, AB artık "yeni" nükleer reaktörden enerji elde etmeyi yıllardır bıraktı :

- Elli nükleer enerji santrali olan Fransa, üç yıldır yeni santral kurmayı askıda tutuyor.
- Almanya'da son on yıldır yeni nükleer santral yapılmıyor, Fukuşima sonrasında 2030'lara dek

- Nükleer güç santrallerinden tümüyle çımayı, yenilenebilir enerjiye geçmeyi planlıyor.
- İngiltere, yeni nükleer santral yapmama kararı aldı.
 - ABD, son nükleer santral yapımını 1973'te gerçekleştirdi.
 - İtalya Çernobil kazasının ardından, halk oylaması yaparak nükleer santrallerin kapatılması kararı aldı.
 - Bulgaristan'a, Kozluday santralini kapatmazsa Avrupa Birliği'ne alınmayacağı bildirildi.

Türkiye'de ise **nükleer lobi** ve bürokrasideki, siyasetteki ortakları korkunç rantlar peşinde..

Nükleer Kazaların, Radyoaktif Serpinti ya da Kirlenmenin Yaşanmış Tıbbi Sonuçları :

Çernobil kazası (26 Nisan 1986) hakkında beş bine yakın tıbbi araştırma yayınlandı. Kazadan sonra bölgede **kanser** görülme sıklığı yaklaşık olmak üzere 20 kat, doğumsal anomalili bebek oranı 2.5 kat, **tüberküloza** (vereme) yakalananların oranı ise 10 kat arttı!

Türkiye, aradan geçen 20 yılı aşkın süreye karşın, radyoaktif serpintiden en çok etkilenen Doğu Karadeniz bölgesinde ne tür sağlık sorunlarının ortaya çıktığını bile tanımlayamadı!

Fransızlar, reaktörlere 30 km yakınlıkta oturanlarda **kansere** yakalanma olasılığının on kat arttığını yayınladı. İspanya'da uranyum içeren reaktörler çevresinde oturanlarda **lösemi** (kan kanseri) riski artmış bulundu.

Kazaların incelenmesi ile radyasyonun insan bedeninde hücre ölümü (*apoptosis*), yanıklar, bağışıklık sisteminde çökme ve basit enfeksiyonlara yakalanarak ölme, göz merceğinde (lens) katarakta, yıkıma yol açtığı; asıl önemli zedelenmenin ise hücrelerde mutasyona (*genetik yapının bozulması*) neden olarak kanser gelişimini hızlandırması yoluyla olduğu günümüzde net olarak biliniyor.

Nükleer atıkların ne yapılacağı kesin karara bağlanamıyor. Unutulmaması gereken "ayrıntı" (!), bu tür radyoaktif atıkların yarı ömrünün **24 bin yıla** dek uzayabildiği. Şimdilik, dev beton bidonlara (konteyner) konarak okyanusların binlerce metre derinliklerine terk etmek. Gerçekten tam bir "terk", çünkü bu atıkları daha sonra izlemek pek olanaklı olamıyor, bu iş çok pahalı..

Emperyalistler, tarihsel belleğimizin bir yanını silmek istiyorlar.. "**Dehşet dengesi**"ni ise, tüm insanlığa karşı ilan ettikleri **psikolojik savaş**ın vazgeçilmez ögesi olarak hâlâ kullanıyorlar.

Milyonlarca insanda korku bozuklukları (fobik reaksiyonlar) oluşturmaktan utanmıyorlar. Çünkü dönüp bu kez de ilaç satıyorlar! 11 Eylül 2001 sonrasında ABD toplumunu "*Prozac*" (güya antidepressif bir ilaç!?!..) bağımlısı kıldılar neredeyse : "*Prozac dependent society*" !

İnsanlığın baş düşmanı emperyalizmin utanç veren eylemleri, sabıkaları bitmiyor ki..

Dünya Sağlık Örgütü'nün kestirimlerine göre 2020'lerde insanlığın ölüm nedenleri arasında 8. sıraya "**savaş**"lar tırmanacak! 2001 yılı raporuna göre ise; halen depressif bozukluklar üretken çağ nüfusunda (15-44 yaş) 4. sırada.

- ✿ Dünya nüfusunun ¼'ü ruhsal olarak rahatsız!
- ✿ Dünya genelinde her yıl 1 milyon insan intihar ediyor.
- ✿ Sürekli stres altında yaşama, tehlikeli koşullar, istismar, sağlıksız ortamlar,

☀ **GELECEK ÜMİDİNİN YİTİRİLMESİ.** gibi nedenler, yoksulların daha çok ruhsal sorunlarla karşılaşmasına neden olmaktadır.

Ne Yapılmalı ??

“Petrol savaşlarının kol gezdiği bir dünyada ise kullanılabilir bombaların tahrip gücü hakkında tahmin yapmak artık çok zor. İran dolaylı olarak savaşta ve nükleer gücü bilinmiyor. Suriye'nin konvansiyonel silahları yanında ne kadar nükleer içerikli kuvveti olduğu meçhul. İsrail işi nükleer silah kullanımına kadar götürür mü?” (Dr. S. Günaydın, 30 Temmuz 2006, Hürriyet)

Dr. Günaydın'ın alıntılar yaptığımız bu yazısının okunmasını öneririz. Hiroşima ve Nagasaki'yi ziyaret ederek cehennemin bu gün bile sürdüğünü yerinde görmüş bir hekimin yazdıkları ibret vericidir..

NÜSED (Nükleer Tehlikeye Karşı Barış ve Çevre İçin Sağlıkçılar Derneği) üyesi ve Halk Sağlığı Uzmanı bir tıp doktoru olarak, Tıp Fakültesinde “NBC (Nükleer-Biyolojik-Kimyasal) Silahlarla Yapılan Savaşlar ve Halk Sağlığı” derslerini sunan bir öğretim üyesi olarak, bu yalın gerçekleri, insanlık dramının 67. yılında Türk ve Dünya kamuoyu ile paylaşmak istedik. Belleksiz bir toplum kılınmamıza izin vermemeliyiz.

- İnsanlık yaşanmışlardan ders almayı mutlaka becermeli.
- Hiroşima - Nagasaki halkına insanlık adına, gelmiş geçmiş en büyük özürü borçluyuz.

Enerji uzmanlarının (Sıtkı Tanay, Erdinç Türkcan, Ali Ercan vd.) aktardıklarına göre Türkiye, yeterli **yenilenebilir** doğal enerji kaynaklarına sahiptir. Hidroelektrik enerji üretme potansiyeli büyük ölçüde kullanım dışıdır. Bu yüzdendir ki AB, Fırat ve Dicle'nin yönetimini bizden hiç sıkılmadan isteyebilmektedir.

Rüzgar tribünleri teknolojik olarak oldukça geliştirilmiştir, verimlilikleri doyurucu düzeydedir.

Türkiye petrol okyanusu üzerindedir !

(Önceki Hava Kuvvetleri Komutanlarından Em. Org. Cumhur.Asparuk'un Hindistan'daki demeci)

Türkiye petrolünü çıkarmalıdır...!

Nükleer Kulüp, çöp teknolojilerini, bizim gibi yoksul bıraktıkları ülkeleri daha da sömürmek için ihraç ederken, bölgesinde Türkiye'yi komşularını tehdit eden bir konuma sokacaklar.

Şu çok net : Türkiye, nükleer reaktör edinme tasarımından uzak durmalıdır...

Biz, **Yüce ATATÜRK**'ün **“YURTTA BARIŞ, DÜNYADA BARIŞ”** evrensel ilkesine uygun bir uluslararası konum ve rol istiyoruz. Bu ilkenin evrensel / küresel ölçekte sloganlaştırılmasını ve benimsenmesini istiyoruz. Kapitalizmin dinmek bilmeyen ihtiras ve açgözlülüğünün uygun eğitimle yetiştirilecek yeni kuşaklarla gemlenmesini; doğaya ve insana, onun emeğine saygılı **yaşanabilir** (sürüdürebilirlik geride kaldı..) **yeni bir dünya düzeni** özlüyoruz.

“Dünya bize atalarımızdan kalan bir kalıt (miras) değil; çocuklarımıza devretmek üzere aldığımız bir emanettir.” diye, Seattle'lı Reis, Kızılderili Kabile Başkanı Duwarmish'ten XIV.

*Avrupa Toplulukları Komisyonu'nun Brüksel'de 6 Ekim 2004'te yayımladığı 3 rapordan (İlerleme Raporu, Meseleler Raporu ve Etkinlik Raporu) sonkinden, bir paragraf.. Raporun 1.3. maddesinin 6. paragrafı.

ABD Başkanı Franklin Pierce'ye, yazılmış 1853 tarihli tarihsel manifestoyu anımsıyor ve anımsatmak istiyoruz. (Almanca Kosmos Dergisi'nden çevrilerek, TÜBİTAK **Bilim ve Teknik Dergisi**)

“**Küreselleşme**” sözcük ve süreçleriyle kendilerini bir süre daha saklama çabasındaki emperyalizmin maskesi düşmeye başladı bile. H. Kissingerin itirafı : Hedef **ABD hegemonyası!**

Yeni bir küresel ahlak ve felsefe gereksinimi vazgeçilmez kerteye erişti. İnsanlık, bu idealini elbet bir gün gerçekleştirecek. Tarihin pusulası hep ileriye dönük.. Eğer önemli bir aksilik olmaz, nükleer kaza ya da savaşa Gezegelimiz kurban gitmezse.

Ders almamız için en son canlı örnek 11 Mart 2011, Fukuşima faciası. Felaket sonucu 20 bin kişi öldü veya kayboldu. Afet sonucu bölgede çıkan nükleer kriz ve radyasyon sızıntısı, yaklaşık yüz bin kişiyi evlerini terk etmeye zorladı. İşletici şirket TEPCO, 9 milyar \$ ödence (tazminat) için kayna arıyor. Uzun yarı ömürlü radyoaktif izotopların etkileri kuşaklar boyu sürebilecek. Orta ve uzun erimde ortaya çıkacak kanser artışlarını acıyla izleyeceğiz.

NET istemimiz: **Türkiye nükleer güç santral, yapımından vazgeçmeli.** Yalnızca hatlardaki kaçak ve yitikleri önlemek, yapılması düşünülen 2 santralin üreteceği enerjiye denk. 10 ampulden 1'ini söndürmek de yakın düzeyde tasarruf sağlıyor. Tasarruflu yaşam, her aileye 1 çocuk, toplu taşıma, bisiklete binme, bina mimarisini iyileştirme, rüzgar başta yenilenebilir kaynaklar.. yeterli.

*“İnsanlar sizleri çağırıyorum: Kitaplar, ağaçlar ve balıklar için,
buğday tanesi, pirinç tanesi ve / güneşli sokaklar için..
Üzüm karası saçlar, saman sarısı saçlar “ve çocuklar için..”*

Nazım Hikmet RAN

Hiroşimalar Olmasın..

Bir masal kentinde, hikâyenin başlangıcı
Yıl 1945, 6 Ağustos sabahı.
Adı, atom bombası
Soyadı, insanlığın mucizesi.
Gökten yağıyor atom bombası.

Küle dönüşen insan bedenleri,
Gözleri kör olan bir çocuğun sesi,
- Annemi, babamı gördünüz mü?
Gözlerini açmak istemezdi Görseydi gerçeği.

On ikisinde Sadako,
Radyasyon hastalığı konmuş teşhisi.
Diyor ki; umut sesleri Tamamlarsan bin turnayı
Yeneceksin hastalığını.
Umudu küçücük avuçlarında
Bağlamış umudunu turnalara.
Bin tane turna yapmak, yaşama şansı da.
Tam bin turna, altı yüz kırk altıncı turnada

...ve Sadako, omuzunda turna kuşu
Gömülmüş, Atom Bombası Çocukları Anıtına.
Hayatta kalan insanlarsa,
Saklanmışlar ışısız, zifiri karanlıklara.
Biri hamile, diğeri can çekişen ebe
Çekilin ben ebeyim diyor,
...ve yeni bir umut doğuyor
Umudu tükenmiş Uzakdoğu'ya.

Ebeyse veda ediyor yaşama,
Gülümseyerek hayata.
Barış Köprüsü, Barış Müzesi, Barış Çanı,
Her atan yürek barıştan yana.

No More Hiroshimas
Hiroşimalar olmasın bunun anlamıysa.
Ülkenin adıysa, Japonya.
Ülkenin adıysa, Japonya.

Gülşen Yüksel